

Het CLB helpt.

Vrij CLB Westhoek-Houtland

Onderwerp	Toelichting voor scholen	Datum	1.9.2026
Auteur(s)	Directieteam Vrij CLB Westhoek-Houtland	Status	Afgewerkt
Bestemd voor	Schoolbeleid en zorg		

Aandachtspunten bij de samenwerkingsafspraken 26-27

1. Positionering CLB

Reeds meerdere jaren wordt in onderwijs, welzijn en de geestelijke gezondheidszorg aan de alarmbel getrokken. Het systeem kraakt in zijn voegen. De toegenomen diversiteit en hulpvragen botsen op capaciteitsproblemen, wachtlijsten en steeds striktere criteria. Nog harder werken en meer van hetzelfde doen werkt niet langer. Waar de 'oplossingen' voorheen vaak nog alle kanten uit gingen, zien we intussen toch een behoorlijk grote consensus over wat nodig is om het tij te keren.

Daarom zetten we al een tijdje in op ons 'Naar voor... organiseren': dicht bij de leerling en school, vroeg genoeg, enz. De vernieuwde visie op de kernopdracht trekt de kaart om daarbij de focus onderwijs te hanteren, niet alle aangemelde problemen te gaan individualiseren en ons in eerste instantie te richten op wat op en rond de klasvloer gebeurt.

Met deze keuze willen we opnieuw kunnen werken in **een normaal zorgcontinuüm** waarbij:

- de school binnen de basiszorg (fase 0) inzet op sterke didactiek, klasmanagement en hoge verwachtingen;
- het CLB binnen de verhoogde zorg (fase 1) vnl. inzet op consultatief werken om de leerkracht te versterken;
- het CLB binnen de uitbreiding van zorg (fase 2) vnl. inzet op diepere beeldvorming incl. HGD¹-trajecten en het inschakelen van extra hulp of begeleiding.

Dit betekent een verschuiving binnen onze dienstverlening. We willen evolueren naar een gelaagd CLB-aanbod: een schoolnabij aanbod in fase 0 en 1 en een verdiepend CLB-aanbod in fase 2. We kunnen dit echter niet alleen realiseren en evenmin als een *big bang*, maar voorzien dit schooljaar een overgangsperiode om samen met de school hieromtrent stappen te zetten.

✓✓✓ Wat dit concreet betekent zal worden toegelicht aan schoolbeleid en zorgmedewerkers tijdens een webinar naar keuze in januari 2027. Meer info volgt.

→ Zie ook: [Visie op de kernopdracht](#)

¹ Handelingsgerichte Diagnostiek

2. Casusgericht én systeemgericht overleg school-CLB

Casusgericht overleg. - Het overleg tussen school en CLB gebeurt veelal op basis van zorgen of problemen met leerlingen die tijdens een overleg (CLB-overleg, MDO, cel leerlingenbegeleiding,...) worden besproken. Dit casusgericht overleg blijft uiteraard bestaan.

Systeemgericht overleg. - Daarnaast suggereerden we vorig jaar reeds **regelmatig overleg tussen schoolbeleid-zorg en CLB** om samen te reflecteren over de zorg op school, te leren uit de casussen die gelopen hebben en zo samen te groeien naar een sterke basiszorg en verhoogde zorg die de basis is voor een effectieve en inclusieve leerlingenbegeleiding. Op dergelijk overleg kunnen ook bv. de (problematisch) afwezige leerlingen overlopen worden. We gaan hier ook dieper op in tijdens de voormelde webinar.

✓✓✓ **Spreek af met welke frequentie je dit overleg inplant (bv. na elke schoolvakantie, 8-wekelijks, trimestrieel,...) en wie daar op aansluit.**

Opm.: De verbindingspersoon PDB KathOndVla zal scholen sensibiliseren om te investeren in **structureel overleg (school-PBD-CLB)** en om dit op een haalbare manier te organiseren (bv. informeren op niveau SG en dan op één dag PB en CLB die beschikbaar zijn en waar scholen één voor één langskomen). Dit gesprek wordt voorgezeten door de school (of de verbindingspersoon). Indien relevant, kan ook LSC aansluiten.

- a. Hiervoor is een ondersteunende leidraad op de PRO-site.
- b. De focus ligt op gedeelde acties ikv het professionaliseren van scholen.

3. Samen tegen schooluitval: van een afwezigheidsbeleid naar een aanwezigheidsbeleid

Hoorde je eerder over een aanwezigheidsbeleid? Kijken we eerst naar wat misloopt, of naar wat een leerling nodig heeft om graag naar school te komen? Zien we verzuim als een overtreding, of als een signaal dat uitnodigt tot dialoog?

Steeds meer scholen maken de omslag van een afwezigheidsbeleid naar een aanwezigheidsbeleid. Niet de lege stoel staat daarbij centraal, maar de leerling die we willen blijven verbinden met leren, groeien en erbij horen. Onderzoek én praktijk tonen aan dat een sterke band met de school de beste bescherming biedt tegen schooluitval. Daarom loont het om niet alleen afwezigheden correct te registreren, maar vooral actief te investeren in een warm, verbindend schoolklimaat waarin elke leerling zich gezien en gewaardeerd voelt.

Een aanwezigheidsbeleid is geen extra opdracht, maar een andere manier van kijken. Het vertrekt vanuit leerrecht, verbinding en gedeelde verantwoordelijkheid. Achter elke afwezigheid schuilt een verhaal. Door signalen vroeg op te pikken, samen in gesprek te gaan met leerlingen en ouders en tijdig ondersteuning te bieden, vergroten we de kans dat elke leerling opnieuw met vertrouwen de weg naar school vindt.

✓✓✓ **Ga aan de hand van [deze tekst](#) (die je evt. vooraf bezorgt) in gesprek over de**

bestaande werking en welke stappen de school verder inspirerend en haalbaar vindt. Noteer ze in het samenwerkingsdossier. Maak afspraken wanneer afwezigheden in zijn geheel besproken worden. Maak afspraken wanneer het CLB betrokken dient te worden.

→ Zie ook: [Checklist 'Welke leerlingen systematisch aan het CLB melden?'](#)

→ Zie ook: [Leerplichtopvolging, een opdracht voor school en CLB](#)

→ Zie ook: [Verbindend schoolklimaat en aanwezigheid CLB-medewerker bij tuchtprocedures](#)

4. TOAH- / POAH-leerlingen (Tijdelijk / Permanent Onderwijs Aan Huis)

- We vragen om leerlingen die de overstap maken naar TOAH of POAH steeds te melden.
- Voor beide groepen is, doorheen het schooljaar, een goede handelingsplanning en evaluatie van de onderliggende problematiek noodzakelijk. Deze leerlingen hebben ook recht op eenzelfde aanbod inzake vaccinaties en systematische contactmomenten.
- Daarom vragen we deze leerlingen minstens jaarlijks met het CLB te bespreken.

NIEUW: Vanaf 1.9.2026 gebeuren aanvragen POAH bij het CLB ipv bij de Onderwijsinspectie. Voor de scholen BuO, al dan niet met een MFC, is het belangrijk om met het CLB in overleg te gaan over zowel de TOAH- als POAH-leerlingen om:

- zicht te krijgen op de reële leerlingenpopulatie en hun problematiek;
- de opvolging/evolutie/handelingsplanning beter te kunnen organiseren;
- na te gaan welke leerlingen onder TOAH mogelijks beter POAH volgen.

5. De gedragsexpert op school

In de omzendbrief '[Goed gedragen](#)' staat de verwachting dat de school een gedragsexpert aanduidt.

✓✓✓ Is er op school een gedragsexpert aangesteld?

Zo ja, wie is dat? Hoe kunnen we afstemmen en samenwerken?

Wat weten we?

Vanuit de overheid:

Er wordt sterk op (het aanleren van) gedrag, rust en het aanleren van routines ingezet. Hiertoe is veel interessant materiaal voorzien dat je kan inbrengen tijdens overleg met school.

- [Een overzichtspagina](#)
- Heldere brochure '[Samen bouwen aan gewenst gedrag op school. Startpunt voor je gedragsbeleid.](#)'
- [E-leren.be](#): nieuwe leerplatform van Departement Onderwijs en vorming met e-learning (inloggen met Itsme)
 - Rust en routines op school: basisonderwijs
 - Rust en routines op school: secundair onderwijs
- Bundeling van [artikelen over klasmanagement in Klasse](#)

Vanuit KathOndVla:

“De rol van gedragscoach heeft vandaag geen formeel regelgevend statuut, maar kan wel ingevuld worden binnen het bestaande kader van leerlingenbegeleiding en schoolontwikkeling.

De gedragscoach is **een ondersteunende en coachende rol** die binnen het schoolteam kan opgenomen worden en draagt bij aan **een sterk, preventief en geïntegreerd beleid**.

We zien hiervoor vooral een ondersteunende rol van collega'(s) voor collega's in:

- het versterken van klasmanagement; (**duidelijk basiszorg**)
- het uitbouwen van een verbindend schoolklimaat; (**duidelijk basiszorg**)
- het omgaan met complexe situaties en gedrag;
- **steeds in afstemming met bestaande structuren zoals het zorgteam en het CLB.**

Belangrijk is de duidelijke afbakening. De pers(o)on(en) die deze rol opnemen:

- nemen géén verantwoordelijkheid over voor tucht- of zorgbeleid;
- nemen géén individuele begeleidingstrajecten over.

Tenslotte willen we duidelijk aangeven dat gedrag **een gedeelde verantwoordelijkheid van het volledige schoolteam** blijft.

De concrete invulling van deze rol is schooleigen en sluit aan bij een integraal, preventief en **schoolbreed gedragen beleid rond gedrag.**”

TOT SLOT

Spreek af hoe deze afspraken - waar relevant - gedeeld worden met de zorg, leraren, andere schoolmedewerkers.

Ondersteunende materialen en teksten vind je op onze website:

<https://www.vrijclb.be/vrij-clb-westhoek-houtland/samenwerkingsafspraken>